

Bebloemd braakland

● Wat is bebloemd braakland ?

Bebloemd braakland is een milieu waarin wilde bloemdragende planten spontaan de ruimte innemen. In tegenstelling tot het klassieke braakland is voor een bebloemd braakland enig onderhoud nodig. Dat heeft tot doel om de vestiging van nieuwe bloemdragende planten te bevorderen en dus om de bloemendiversiteit te vergroten, maar ook om de vegetatie kruidachtig te houden.

● Wat is het belang voor de biodiversiteit en voor bestuivers ?

Bebloemd braakland is een zeer interessante plaats voor de biodiversiteit, vooral in steden, waar maar weinig ruimte is voor biodiversiteit. Ook op het platteland en in industriële omgevingen wordt dit habitat bijzonder geapprecieerd door bestuivers. Meestal zijn ze immers droog en warm en bieden ze een grote bloemendiversiteit.

Het grote voordeel van bebloemd braakland voor bestuivers ligt in het feit dat het tegelijk een onderkomen en beschutting biedt op één en dezelfde plaats. De overvloed aan honingdragende bloemen gedurende het hele jaar biedt voedsel aan bijenvolkeren die elkaar opvolgen: klein hoefblad, grote kaardenbol, reseda, groot kaasjeskruid, duizendblad, klein streepzaad, koningskaars, distels, boerenwormkruid, schermbloemigen, ... zijn maar enkele van de planten die de lievelingsmaaltijd vormen van bijen, zweefvliegers en vlinders!

Bovendien dienen de grote planten die op het braakland groeien (koningskaars, schermbloemigen, enz.) als schuilplaats en nestplaats voor kleine solitaire bijen. Dode vegetatie en de onbewerkte bodem bieden een woonplaats aan wilde bijen die een nest willen maken, maar tijdens de winter ook aan talloze andere insecten (vlinders, kevers, ...).

► *Braakland biedt het hele jaar door een overvloed aan bloemen. Hier leveren asters (*Aster sp.*) en boerenwormkruid (*Tanacetum vulgare*) voedsel aan late solitaire bijen zoals de wormkruidbij (*Colletes daviesanus*), die gespecialiseerd zijn in bepaalde soorten.*

● Hoe kun je op jouw grond bebloemd braakland aanleggen?

Er is niets gemakkelijker dan in je eigen tuin een bebloemd braakland maken: je hoeft alleen maar een stuk grond uit kiezen en daar niets meer op te doen. Niet zaaien, niet om de haverklap maaien... de zaadbank van de bodem zal zich op natuurlijke wijze ontwikkelen naar een meer stabiele toestand (in onze streken is dat een bos), maar doorloopt eerst het zeer interessante stadium van het braakland.

Je kunt in je tuin meerdere stukken braakland voorzien en je zal zien dat ze zich telkens weer anders ontwikkelen in functie van de plaats die ze hebben gekregen (zon, vocht, ligging, ...)!

Misschien vrees je dat brandnetels de bovenhand zullen nemen en dat je braakland niet zoveel bloemen zal hebben als je hoopt. Bijt dan even op je tanden want uiteindelijk zullen de bloemen (winde, clematis, smeerwortel, ...) zich er wel vestigen. Bovendien komen op netels veel vlinderrupsen voor en dienen ze als schuilplaats voor vele insecten!

Indien je het proces wil activeren, kun je bloemdragende planten zaaien of de grond bewerken om de bestaande en in de grond verborgen zaadbank te doen bovenkomen.

● Hoe moet je bloemdragend braakland onderhouden ?

Braakland is een tussenstadium waarin de vegetatie spontaan en in de loop de jaren zal evolueren naar het stadium van een kreupelbos en daarna van een bos. Om je tuin in het stadium van bebloemd braakland te houden, is onderhoud een mogelijkheid. Verder is het belangrijk om de groei en verspreiding van exotische invasieve soorten te verhinderen.

Om je braakland te onderhouden kun je :

- bomen en struiken die op je braakland groeien, verwijderen: door ze om te zagen, uit te trekken of, beter nog, door ze ergens anders weer te planten. Zo kun je de evolutie naar een kreupelbos beperken. Erg interessante bomen voor bestuivers zoals wilg en meidoorn, ... kun je laten staan en in struikvorm snoeien indien dat voor het onderhoud van je tuin geen problemen oplevert.

- afwisselend maaien : in de winter een kwart van de oppervlakte van het braakland, een volgend kwart in het jaar daarna, ... zodat elk stuk maar om de 4 jaar gemaaid wordt. De kruiden en holle stengels die zo afgesneden worden, kun je in de nabijheid opstapelen zodat de insecten die in deze plantenresten zitten, in de volgende lente kunnen uitkomen. Het is belangrijk om dat plantenmateriaal af te voeren om bodemverrijking te voorkomen. Op lange termijn is die namelijk nadelig voor bloemdragende planten.

- op sommige stukken de grond blootleggen : om de dynamiek van het braakland te verhogen kun je om de twee jaar enkele vierkante meter grond blootleggen door de grond af te schrapen (d.w.z. de vegetatie en slechts enkele centimeter van de grond wegnemen). Zo bevorder je de kolonisatie door nieuwe eenjarige planten en de komst van bijen die hun nest in de grond maken.

- de verspreiding van invasieve exotische soorten beperken: om de verspreiding van invasieve exotische soorten in je tuin en in natuurgebieden te beperken, moet je erop letten of ze op jouw braakland groeien. Indien ze er al zijn, moet je hun uitbreiding zoveel mogelijk inperken. Dergelijke planten zijn bijvoorbeeld buddleja (*Buddleja davidii*), reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*), Canadese fijnstraal (*Conyza canadensis*), Japanse duizendknoop (*Reynoutria japonica*), bezemkruiskruid (*Senecio inaequidens*), reuzenbereklaauw (*Heracleum mantegazzianum*),... Sommige van deze planten produceren honing en zijn dus interessant voor bestuivers, maar toch hebben ze de neiging om in ecosystemen de plaats in te nemen van inheemse planten en dat is op termijn schadelijk voor de lokale vegetatie en voor de wilde bestuivers.

● Waar kun je een bebloemd braakland aanleggen ?

De aanleg van een bebloemd braakland moet van geval tot geval bekeken worden in functie van de plaats die je hebt en van de omgeving (stad, platteland, ...). Omdat deze aanleg weinig zorg en onderhoud vereist, kun je een plaats voorzien op de minst toegankelijke of meest verafgelegen plek in je tuin. Je kunt ook een braakland aanleggen op een steil, moeilijk toegankelijk stuk of op een terrein met een arme bodem (bijv.: aangevulde grond). Een braakland op een doorlatende en droge bodem is overigens geschikt voor bijzondere planten die heel interessant zijn voor bestuivers. Indien je burens misschien niet met een braakland opgezet zijn, kun je het op een minder zichtbare plaats aanleggen of een informatiebord voorzien met uitleg over het belang van bebloemd braakland voor de biodiversiteit en voor bestuivers. Het stuk grond dat je voor een bebloemd braakland voorziet kan enkele vierkante meters groot zijn in een kleine tuin, maar kan meerdere aren beslaan indien je over een groot terrein beschikt.

● Welke impact heeft het braakland op mijn tuin of op die van mijn burens ?

Een bebloemd braakland is een groot voordeel voor de biodiversiteit. Dankzij het braakland zul je meer vogels, kleine roofdieren en andere dieren die nuttig zijn voor groenten- of plantenteelt in je tuin zien. En natuurlijk ook meer bestuivers ! Sommige mensen vrezen dat distels en andere planten van het braakland hun tuin zullen overwoekeren. Denk eraan dat planten daar groeien waar de bodem voor hen geschikt is. Indien je de bodem verandert op plaatsen waar je niet wil dat deze planten groeien (verrijken met humus, mulchen, bodembedekking met planten, ...) beperk je hun groei.

► Op het braakland kunnen koningskaars (*Verbascum thapsus*), grote kaardenbol (*Dipsacus fullonum*), wilde peen (*Daucus carota*) en andere geringschatte planten zich uitbreiden. Tot grote vreugde van de bestuivende insecten

Planten voor het braakland	 Bijen met een lange tong	 Bijen met een korte tong	 Zweefvliegen	 Vlinders
Gele samengesteldbloemigen (klein hoefblad, klein streepzaad, boerenwormkruid, paardenbloem, ...)		X	X	
Samengesteldbloemigen van het type distel (distel, vederdistels, grote klit, enz.)	X	X		X
Vlinderbloem (honingklaver, klaver, luzerne)	X	X		X
Lipbloemigen (dovenetel, andoorn, oregano, enz.)	X	X		X
Schermbloemigen (wilde peen, berenklauw, enz.)		X	X	
Kaardenbol	X			X
Reseda		X	X	
Kaasjeskruid	X	X	X	
Duizendblad		X	X	
Koningskaars, toorts, enz.	X	X	X	X
Sint-janskruid		X	X	
Weegbree			X	

Behangersbij (*Megachile sp.*) op de bloem van een grote klit (*Arctium sp.*).

